

BIBLIOTECA *MARCEL·LÍ DOMINGO*

Recull de premsa local i comarcal

Mantenir i reinterpretar

- ✓ Està protegit per l'Ajuntament de Tortosa, com a Bé Integrant del Patrimoni Cultural Català (BIPCC).
- ✓ És un monument commemoratiu de la batalla de l'Ebre als caiguts dels dos bàndols.
- ✓ Els símbols franquistes més explícits van ser retirats fa dècades. El monument té valor artístic.
- ✓ Si es retira el monument i es mutila, també s'hauria de fer el mateix amb l'obra de Franco, com els embassaments o el mateix Parador de Tortosa.
- ✓ Hi ha necessitats més urgents a la ciutat que assumir el cost de la retirada.
- ✓ Forma part de l'imaginari i el paisatge tortosí.
- ✓ Símbol de valor històric i de memòria de la Guerra Civil.

Retirada i museització

- ✗ Forma part del Cens de Simbologia Franquista de Catalunya i aplicant la Llei de Memòria Històrica s'ha de retirar.
- ✗ No és un monument a la batalla de l'Ebre, sinó d'exaltació al franquisme, en memòria dels vencedors i humiliació dels vençuts.
- ✗ Per dignitat democràtica.
- ✗ En l'actual procés independentista, no es pot permetre mantenir la grapa del 'feixisme' a Tortosa.
- ✗ El Parlament així ho ha aprovat en forma de resolució.
- ✗ Un monument d'exaltació feixista no es pot reinterpretar per 'promoure la memòria històrica i la pau'.
- ✗ Altera la visió del nucli antic. No té valor artístic.

LA CRONOLOGIA DEL MONUMENT 1939-2008

■ **1939/39.** L'arquitecte municipal Agustí Bartlett dissenya un esbós de monument als vencedors de la batalla de l'Ebre a la pilastra de l'antic pont de la Cinta. Consistia en una columna de 28 metres presidida per una àguila imperial 'símbol de imperio i conquesta'.

■ **1958.** L'Ajuntament de Tortosa demana la creació d'una comissió per a construir el monument. S'accepten 'errors' d'enfocament i imponderables de tràmit.

■ **1961/63.** El Consejo Provincial del Movimiento aborda la construcció del monument. Mesos més tard encarrega l'obra a Lluís Maria Saumells, director de l'Escola Taller d'Art de la Diputació.

■ **1963, setembre.** Una unitat del regiment dels pontoners treballa en l'obra. S'apunta que es podria inaugurar a l'octubre, 25 anys després de la batalla de l'Ebre. És una iniciativa del Governador Civil i Jefe Provincial del Movimiento, el galleg Rafael Fernández Martínez, amb el mecenatge de la Diputació. Es justifiquen raons 'econòmiques' pel retard.

■ **1963, novembre.** S'endarrerix a 1964 la inauguració, que coincidirà amb el 25è aniversari

Primer esbós fet per Agustí Bartlett. FOND AGUST BARTLETT

de la final de la Guerra Civil, període anomenat pel franquisme com els 'XXV años de paz'.

■ **1964, abril.** Finalitzen l'obra física. Hiscen la bandera espanyola per a celebrar-ho. Ni l'emblema de Franco ni les inscripcions a la pilastra estan col·locades.

■ **1964, juny.** Els promotors entreguen a Franco una maqueta de plata del monument. La voluntat és inaugurar-lo el 25 de juliol, commemoració de l'inici de la batalla de l'Ebre.

■ **1965, juny.** El governador anuncia que el Caudillo inaugurarà el símbol recollint la invitació feta el maig de 1964.

■ **1965, 21 de juny.** Inauguració del monument.

■ **1984, juny.** Un destacament de pontoners repara l'escultura del soldat, a punt de caure per una ventada. La Comissió de Patrimoni Històric Artístic de la Generalitat proposa un canvi d'ubicació de l'estructura. L'Ajuntament demana a Defensa la retirada dels símbols 'que recorden la victòria d'un espanyol sobre els altres'.

■ **1986.** Retirada dels símbols finançada per l'Ajuntament, amb CIU al Govern. Es retira l'emblema de Franco i una inscripció al·lusiva al 'Caudillo de la Cruzada y los XXV años de paz'.

■ **2003.** El monument és declarat Bé Integrant del Patrimoni Cultural Català (BIPCC) en el nou POUM aprovat pel govern tortosí presidit pel PSC. Es posa sobre la taula la polèmica sobre el monument i la idoneïtat de la seva retirada. Es busca consens.

■ **2008.** Retirada de les plaques commemoratives originals per part de l'Ajuntament, amb CIU al Govern.

